

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53,
2100 København Ø
e-post: nst@nst.dk

Langerhuse, den 29. juni 2015

INDSIGELSE / HØRINGSSVAR

VVM for Vesterhav Nord Havmøllepark, j.nr. NST-131-00168

På vegne af Langerhuse Grundejerforening indsendes hermed indsigelse og bemærkninger til Vesterhav Nord Havmøllepark. Grundejerforening repræsenterer ca. 80% af beboerne i Langerhuse.

Den 30. november 2011 fik vores karakteristiske og uforstyrrede landsby Langerhuse en flot bevarende lokalplan vedtaget af Lemvig Kommune.

Indledningen i lokalplan nr. 151 – bevarende lokalplan for Langerhuse - giver udenforstående læsere et meget præcist billede af vores smukke område:

Det smukke, barske landskab langs Vesterhavet tegner en stor del af Lemvig Kommune fra Thyborøn i Nord til Torsminde Tange mod syd. Landsbyen Langerhuse ligger i dette landskab langs Vesterhavet, ved Harboøre Tange, bag klitrækkerne Havidiget og Tværdiget. Langerhuse er præget af den kystnære beliggenhed og består af en spredt, lav bebyggelse med græsklædte forlande og enkelte haver. Baggrunden for udarbejdelsen af lokalplanen er Lemvigs Kommunes ønske om at bevare og styrke de miljømæssige, kulturhistoriske og bygningsmæssige egenarter og kvaliteter, som landsbyen Langerhuse rummer.

Lokalplanen er den detaljerede beskrivelse af hvorledes området bør opleves visuelt:

Lokalplanen indeholder derfor detaljerede bestemmelser om den ydre fremtræden af ny bebyggelse, f.eks. at facader skal udføres enten i blank mur i rødlige sten eller med pudsede og vandskurede vægge, der er malede eller kalkede, og at ny bebyggelse skal udføres med sadeltage med en taghældning på mellem 35 og 50 grader

Der er altså ingen tvivl om vigtigheden af de visuelle oplevelser i området. Formålet med lokalplanen er meget klar:

De landskabelige bevaringsværdier knytter sig til de karakteristiske og oplevelsesrige landskaber af høj kvalitet, og planlægningen er rettet mod bevaring af de værdifulde landskaber og landskabelementer, som f.eks. åse, dale, bakker og kystområder. I Landskabsområder skal der i særlig grad tages hensyn til landskabelige værdier. Kommunen vil arbejde for at landskabets karakteristika ikke ødelægges unødvendigt og så vidt det er muligt for at styrke landskabets karakter. Det kan gøres ved at vurdere projekters indflydelse på landskabets værdier

Sideløbende med udarbejdelsen af lokalplan nr. 151 er der udarbejdet en kulturmiljøredegørelse for Langerhuse og en SAVE-registrering, som er en registrering af bygningernes bevaringsværdier. Kulturmiljøredegørelsen omfatter en sammenstilling af naturgrundlaget, kulturlandskabet, historien og arkitekturen i Langerhuse. Ifølge lov om planlægning § 16, stk. 3, skal der i lokalplanforslag for bebyggelse og anlæg i kystnærhedszonen oplyses om den visuelle påvirkning af omgivelserne. I forhold til vindmøller har man for området Langerhuse allerede præciseret i lokalplan nr. 151 at;

Alternative energikilder. Der kan tillades alternative opvarmningsformer som varmepumper. Der kan kun ske opsætning af solfangere og solceller med Kommunalbestyrelsens særlige tilladelse i hvert enkelt tilfælde, og kun hvis det skønnes at være forsvarligt rent arkitektonisk. Opstilling af husstandsmøller ikke må finde sted i lokalplanområdet (!)

Med ovenstående i tankerne er det rystende at se de skræmmende og skæmmende visualiseringer i den præsenterede VVM redegørelse for Vesterhav Nord Havmøllepark.

Visualiseringen i "Ikke teknisk resume afsnit 3.1.1" er blot foto med indtegnede vindmøller. En sådan visualisering giver på ingen måde det korrekte indtryk af udsynet til møllerne. For at visualisere en vindmøllepark i den størrelse skal der anvendes 3D udstyr, der har en vidvinkel på op til 180 grader.

Man kan på ingen måde sammenligne den visuelle påvirkning af vindmøllepark Vesterhav Nord med de til dato opstillede vindmøller på land. Der er meget stor visuel forskel på at se på 3-7 selv store vindmøller og en vindmøllepark, der dækker synsfeltet næsten 180 grader

Vi har forståelse for at der med projektet skabes arbejdspladser. På borgermødet i Lemvig den 20. maj blev det anslået 30-35 blivende årsværk ved drift og i VVM redegørelsen anslår man 70 årsværk. Til sammenligning var værdien af turismeforbruget 2010 i Lemvig Kommune ca. 365 mio kr. hvilket omregnet svarer til ca. 600 årsværk (iflg. Center for Regional- og Turismeforsknings beregninger, 2012). Søger en andel af turisterne længere nordpå eller sydpå uden for den 18 km berørte kyststrækning i Vesterhav Nord Møllepark, vil et tab på blot 10% af de turistrelaterede jobs betyde, at "regnestykket" går i nul!

Det oplyses i VVM redegørelsen at havmølleparken vil bidrage med en reduktion af Danmarks samlede CO₂-udledning på 0,3 %. Vi mener ikke, at det er en rimelig begrundelse for at ødelægge det frie udsyn over havet på 18 km kyststrækning de næste 30 år. (!) Når man taler cost-benefit er det en meget lille reduktion set i lyset af den væsentlige og visuelt negative påvirkning, som Vesterhav Nord Havmøllepark vil betyde for området Langerhuse. Hvilke billigere tiltag kunne iværksættes med samme effekt? Kampagner om adfærdsændring, solenergi, jordvarmeanlæg, afgiftsomlægning osv. osv..

Af VVM redegørelsen fremgår det at:

En del vil opleve en mindsket herlighedsværdi af deres bolig, sommerhus eller udearealer, mens andre ikke vil opleve en større ændring af de visuelle kvaliteter. Det vil især være de borgere, som benytter kystlandskabet hyppigt, som vil blive påvirket – enten ved at de kan se havmøllerne fra deres bolig/sommerhus, eller når de benytter området rekreativt. Det vurderes, at der er en moderat påvirkning af dele af befolkningens oplevelse af de landskabelige og rekreative værdier

For stort set alle kystnære ejendomme, både helårs- og sommerhuse, udgør herlighedsværdien størstedelen af ejendomsværdien. Det blev på borgermødet i Lemvig den 20. maj 2015 oplyst at begge boligtyper er omfattet af Værditabsordningen ved havmølleparken. Vi mener, at det bør indføres i udbudsmaterialet til opførelsen af havmølleparken, at man kan forvente sagsanlæg fra hovedparten af de kystnære ejendomme ud for Vesterhav Nord Havmøllepark. Værditabsordningen er ganske vist uprøvet i sammenhæng med havmøllepark, men man må forvente at boligejere langs kysten vil afsøge alle muligheder for erstatning med baggrund i den stærkt forringende herlighedsværdi.

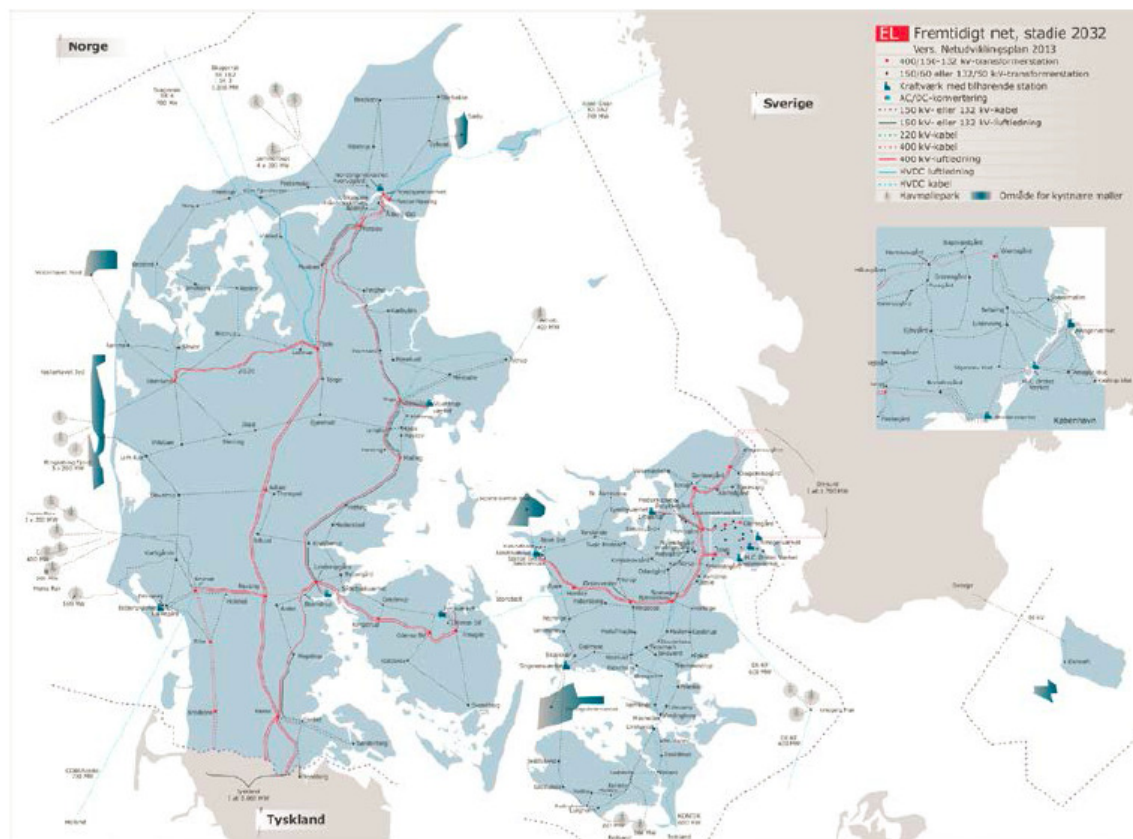
Vi håber, at ovenstående input gør indtryk og giver beslutningstagere et billede af hvor stor en indgriben denne havmøllepark vil være for området. Da vi som tidligere nævnt også har forståelse

for de muligheder der ligger i arbejdspladser til området vil vi i det følgende tage fat omkring 2 essentielle problemstillinger og løsninger.

- 1) Den ændrede placering til en sydligere placering end oprindeligt vedtaget politisk og
- 2) den betydelige lysforurening en vindmøllepark – uanset placering - medfører.

1. Den ændrede placering:

Oprindeligt blev der for de politiske beslutningstagere og offentligheden præsenteret en placering af Vesterhav Nord Havmøllepark nordvest for Thyborøn jf. plan offentliggjort af Miljøministeret:

Figur 3.1. Plan for Danmarks udbygning af havvindmøller og eltransmissionsnettet frem til 2032.

Trods det, at den oprindelige placering helt åbenlyst vil berøre langt færre borgere og i øvrigt berører en forholdsvis kort kyststrækning, er denne placering blevet annulleret og erstattet af en ny sydligere placering, hvor møllerne nu dækker en meget længere kyststrækning end det oprindelige forslag.

På borgermødet i Lemvig den 20. maj 2015 blev det oplyst, at området var blevet flyttet sydpå grundet indsejling til Thyborøn havn. Ser man i midlertidig på AIS (Automatic Identification System) tæthedsplot over skibstrafik med en bruttotonnage på over 300 i danske farvand, ses det tydeligt at den benyttede rute til Thyborøn havn ligger syd for den oprindelige nordvestlige (NV) placering. Når afstanden fra havneindløb/kysten til den NV placering er på 5,9 km, virker det overkommeligt at understøtte med øget søafmærkning. Dette bør sættes i forhold til den nye sydlige placering, hvor 18 km kyststrækning berøres.

Af den endelige rapport fra Energistyrelsen til høring om screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten (oktober 2012) står følgende anført "Herudover kan landskabsoplevelsen fra de

værdifulde og højtliggende landskaber ved Bovbjerg (Ferring og Trans) blive forstyrret, hvis der placeres mange, meget høje møller tæt på klinerne". Da denne bemærkning var indsat i relation til den oprindelige NV placering virker det fuldstændig hovedløst, at man i den nye placering har rykket møllerne 30-35 km nærmere Bovbjerg/Ferring i stedet for at fastholde NV placeringen. Nu er det ikke blot de højtliggende landskaber der bliver forstyrret men en hel kyststrækning på 18 km.

Efter borgermødet i Lemvig den 20. maj 2015 stod vi tilbage med det klare indtryk, at udøvende magthavere og beslutningstagere ikke har i sinde at lade sig påvirke af de klare problemstillinger, der påpeges i VVM redegørelsen ved den sydlige placering. En arrogant kommentar fra en af oplægsholderne på borgermødet; "ingen fiser vel rundt på stranden i mørke, så lyset i møllerne kan ikke genere nogen" viser med tydelighed manglen på forståelse for, at det, der er enestående ved vores egn, netop er havet, kysten og den vide udsigt. Her er ingen smarte cafeer, in-steder eller shoppingcentre, men "blot" vild og utæmmet natur. VVM redegørelsens afsnit 3 Landskab og visuelle forhold, er én lang understregning af de visuelle skader den nye mølleparks placering forårsager. Et lille udpluk af advarsler fra VVM redegørelsen, som forhåbentligt giver anledning til revurdering af placeringen ud for Langerhuse:

- *I hovedparten af området indenfor nær- og mellemzonen er der både en national, regional og lokal beskyttelsesinteresse knyttet til landskabet og oplevelsen af landskabet. Undersøgelsesområdet for havmølleparken har en udstrækning på 18 km langs kysten, og havmøllerne vil derfor mange steder kunne fylde hele baggrunden*
- *Kystlandskabet mellem Lodbjerg – Thyborøn – Bovbjerg – Engbjerg er blandt de mest værdifulde kystområder i nationalt geologisk perspektiv og udpeget som nationalt geologisk interesseområde der på forskellig vis viser kystlandskabets dannelse og udvikling*
- *I landområdet nær Vesterhav Nord Havmøllepark er der flere særligt værdifulde landskaber. De kystnære landskaber langs Vestkysten samt omkring Nissum Bredning og Nissum Fjord er udpeget som landskabelige interesseområder*
- *De særligt karakteristiske dele af landskabet er også de områder, hvor landskabet vurderes at have en stor oplevelsesværdi knyttet til landskabets geologi, landskabets naturkvaliteter og de vide udsigter på tværs af disse spændende landskaber. Landskabets oplevelsesværdi understøttes af faciliteter til besøgende i form af besøgscentre, oplysningstavler, stisystemer, bænke og lignende*
- *I nærzonen vil havmøllerne kunne opleves som et meget synligt og dominerende element i landskabet*
- *Fra kysten og de høje klitter er en væsentlig del af landskabsoplevelsen de vide og uforstyrrede udsigter over havet og langs kysten*
- *Samlet set kommer der hvert år cirka 100.000 gæster til Lemvig og Thyborøn området for at overnatte. Langt størstedelen af de besøgende kommer for at nyde de lange strande og den flotte natur i området*
- *Fra stranden ved Vejlbjerg og Langerhuse vil havmøllerne fylde hele synsfeltet, når man fra samme sted i landskabet kigger ud over havet mod nordvest og sydvest*
- *Det vestvendte kystlandskab inden for nær- og mellemzone vurderes at blive væsentligt påvirket af såvel 3 MW havmøller som 10 MW havmøller*
- *Samlet set vurderes påvirkningen af kystlandskabet mellem Agger og Ferring at være væsentlig langs hele kysten samt i det øvrige kystlandskab nord og syd for Harboøre, uanset om der rejses mange 3 MW havmøller eller færre 10 MW havmøller*

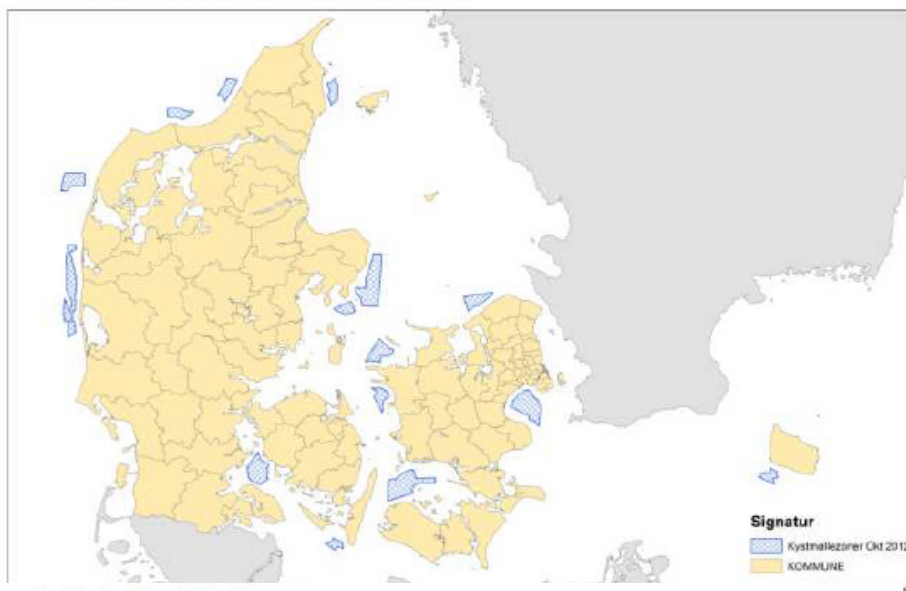
Bemærk ordlyden fra VVM redegørelsen "havmøllerne vil fylde hele synsfeltet"! Projektet beskriver op til 18 km kyststrækning. Må vi her fremhæve, at havmølleparken forventes at have en levetid på 30 år. Det er en meget høj pris at betale vejet op imod de tiltag, der måske skal iværksættes ved en NV placering af havmølleparken. Vi sidder tilbage med det klare indtryk, at den nye placering alene er truffet for at nedbringe omkostningerne til at bringe strømmen fra havmølleparkerne ind til det eksisterende net.

Den klare anbefaling i VVM redegørelsens resume er "*Havmøllerne bør desuden placeres så langt fra kysten som muligt, for at mindske den visuelle påvirkning fra det kystnære*

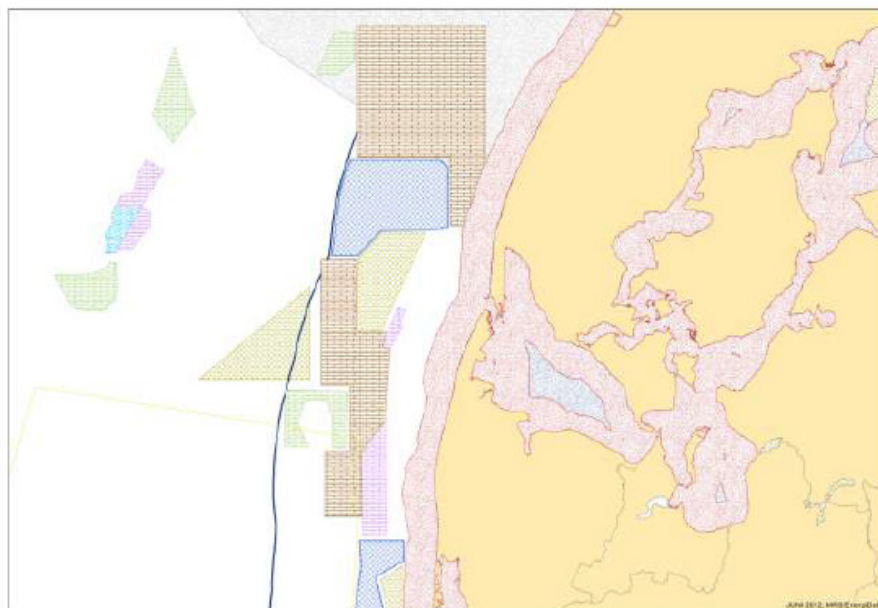
landskab mest muligt". Her er en NV placering 5,9 km fra kysten indlysende bedre end SV placering 4 km fra kysten.

Af VVM redegørelsen afsnit 2.7 fremgår det, at den oprindelige NV placering ikke er omfattet af undersøgelsen. Dette forhold ønsker vi at gøre indsigelse imod. Som det fremgår ovenfor, så er det yderst relevant at inddrage dette område igen. At undlade dette giver et forkert grundlag for en politisk beslutning. Der lægges i VVM redegørelsen vægt på at undersøgelsesområdet for havmølleparken er fastlagt ved politisk beslutning. I midlertidig blev den oprindelige politiske beslutning truffet i november 2012 ud fra forudsætninger om en NV placering, som det fremgår af endelig rapport "Screening af kystnære havmøller oktober 2012" fra Energistyrelsen. Dermed er det direkte vildledende når man i VVM redegørelsen del 1_afsnit 1_Indledning henviser til den politiske beslutning af november 2012 og i samme afsnit indsætter et kortafsnit af senere dato med den nye sydvestlige placering indtegnet. Beslutningen om at ændre placeringen af Vesterhav Nord Havmøllepark er taget hen over hovedet på områdets beboere og muligvis endda hen over hovedet på de politiske beslutningstagere. Derfor bør processen gå om og den oprindelige nordvestlige placering i forhold til Thyborøn bør genoptages eller Vesterhav Nord Havmøllepark må fravælges. Kortudsnit fra "Screening af kystnære havmøller oktober 2012"

6. Generelt om de udpegede områder

b. Vesterhavet Nord

2. Lysforurening af kysten

Uanset endelig placering af møllerne, så er vi særdeles bekymrede over de kraftige hindringslys, der er beskrevet i VVM redegørelsen. Det fremgår, at landskabet vil blive påvirket i både gråvejr og om natten.

Figur 3-4. Udsigt fra stranden ved Langerhuse (venstre side af panoramabillede) i gråvejr ca. 5,2 km fra nærmeste 10 MW havmølle (ikke alle møller er vist på visualiseringen).

Figur 3-5. Udsigt fra stranden ved Langerhuse (venstre side af panoramabillede) om natten ca. 4,8 km fra nærmeste 3 MW havmølle (ikke alle møller er vist på visualiseringen).

De nærmeste offentlige lufthavne er Stauning Lufthavn (Danmarks Flymuseum) og Thisted Lufthavn. Disse lufthavne har en godkendt indflyvningsplan, der består af en række hindringsbegrænsende flader i op til 15 km fra flyvepladsens landingsbane. Fladerne starter fra terræn og er stigende op til

150 meter, alle med reference til flyvepladsniveau (Trafikstyrelsen, 2012). Thisted Lufthavn ligger ca. 55 km fra havmølleparken, mens Stauning Lufthavn ligger godt 62 km fra havmølleparken.

I VVM redegørelse – baggrundsrapport – Flytrafik (april 2015) kan man læse følgende i sammenfatningen:

Der eksisterer ingen civile eller militære flyveruter, som kan blive påvirket af havmølleparken. Der er heller ingen offentlige lufthavne, registrerede flyvepladser eller militære flyvestationer, der ligger så tæt på havmølleparken, at flyenes start og landing påvirkes af parken.

Havmøller over 150 meter vil gennembryde det luftrum, hvor private mindre luftfartøjer kan befinde sig. Mindre luftfartøjer vil dog normalt navigere over land og planlægge den kortest mulige rute over havet.

Havmølleparken ligger inden for et militært øvelsesterræn til flyvning i høj fart, og Forsvaret anser hele Nordsøen som militært træningsområde for flyvning i høj fart, men da havmøllerne er faste objekter der står samlet i et mindre område i Nordsøen og samtidig er kendt af piloterne, vil påvirkningen være ubetydelig.

Da lufttrafikken synes begrænset, vil vi derfor appellere til at man gør gældende i udbudsmaterialet, at der benyttes et radarsystem lig det man tester i Østerild Plantage. Radaren skal overvåge luftrummet omkring vindmøllerne og tænde vindmøllernes såkaldte hindringslys så snart et fly er inden for en bestemt radius af vindmøllerne.

Vi kan igen henviser til bemærkning fra VVM redegørelsen: *”Fra kysten og de høje klitter er en væsentlig del af landskabsoplevelsen de vide og uforstyrrede udsigter over havet og langs kysten”.*

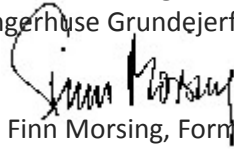
En konstant advarselsblinken opleves helt sikkert ikke som en uforstyrret udsigt over havet og den visuelle påvirkningen af de helt kystnære områder vurderes i VVM redegørelsen da også til at blive væsentlig.

I VMM redegørelse fremhæves desuden at *”Vurderingen er set i forhold til, at disse landskaber og udsigten over havet stort set ikke er påvirket af lys i dag”.* Der er altså tale om en væsentlig indgriben i de nuværende forhold ved den vestvendte kyst.

Konklusion:

- ✓ Med udgangspunkt i den bevarende lokalplan og byens historie gør Langerhuse Grundejerforening indsigelse mod placering af Vesterhav Nord Havmøllepark ud for Langerhuse.
- ✓ Langerhuse Grundejerforening gør indsigelse mod at Vesterhav Nord Havmøllepark i VVM-redegørelsen undlader at behandle det oprindelig udlagte område NV. Derfor bør processen gå om og den oprindelige nordvestlige placering i forhold til Thyborøn bør genoptages eller Vesterhav Nord Havmøllepark må fravælges.
- ✓ Langerhuse Grundejerforening gør indsigelse mod lysforurening fra mølletårnene og indstiller at møllernes hindringslys bliver en løsning, hvor lysene kun er tændt, når der er fly i luften tæt på møllerne - uanset hvor møllerne i givet fald måtte blive placeret.

Med venlig hilsen
Langerhuse Grundejerforening

Finn Morsing, Formand
Møllegårdsvej 7, Langerhuse
Mobil: 4056 6601
Mail: finnmorsing@fibermail.dk

Anna N. Andersen, sekretær
Møllegårdsvej 1, Langerhuse

Knud O. Nielsen, kasserer
Møllegårdsvej 5, Langerhuse

Bolette og Allan Nordstrøm
Langerhusevej 67, Langerhuse

Ejgil Prinds
Sølystvej 3, Langerhuse

Med kursiv er i dette dokument indsat udklip fra:

Lokalplan nr. 151 - bevarende lokalplan for Langerhuse
screening af kystnære havmøller oktober 2012

vvm_del_1_indledning_og_baggrund_vesterhav_nord_april_2015_-_final.pdf

vvm_del_2_marine_forhold_vesterhav_nord_april_2015_-_final

vvm_del_3_miljoeforhold_paa_land_vesterhav_nord_april_2015_-_final

vvm_del_4_sammenfatning_og_konklusion_vesterhav_nord_april_2015_-_final

vvm-del-0-ikke-teknisk-resume_vesterhav-nord_april-2015-final

atr-15_vesterhav-nord_flytrafik_april-2015